

Heerlen

raadsinformatiebrief

Registratienummer:
BWV-17002616

Heerlen,
Juni 2017

Onderwerp

Toezicht- en handhavingsuitvoeringsprogramma 2017 van het omgevingsrecht op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en milieu

Inleiding/aanleiding

Voor u ligt het door ons op 13 juni 2017 vastgestelde Handhavingsuitvoeringsprogramma 2017 WABO.

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit omgevingsrecht (Bor) is het college verplicht om handhavingsbeleid (voor een bepaalde periode) vast te stellen en dit beleid vervolgens jaarlijks uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Het handhavingsuitvoeringsprogramma moet worden vastgesteld door het college en ter kennis worden gebracht van de raad. In het Bor en de landelijke proceskwaliteitscriteria versie 2.1 staat opgenomen aan welke eisen het handhavingsbeleid en het uitvoeringsprogramma moeten voldoen. Onderhavig programma is conform deze eisen opgesteld (opstellen van een uitvoeringsprogramma waarin concreet activiteiten worden opgenomen die in het programmajaar worden uitgevoerd en monitoring hiervan en verslaglegging hiervan).

Het college heeft op 5 juli 2016 het toezicht- en handhavingsbeleid 2016-2018 WABO vastgesteld (BWB-16001709 bijlage 1) voor het toezicht en handhaving op de taken bouwen, brandveiligheid, ruimtelijke ordening en milieu. Dit toezicht- en handhavingsbeleid bestaat uit een minimum vastgesteld uitvoeringsniveau voor de wettelijke taken en een prioritering. Ook is bepaald welke taken in de beleidsperiode 2016-2018 niet (meer) worden uitgevoerd en het restrisico dat hierdoor ontstaat.

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma 2017. In het uitvoeringsprogramma is ervan uitgegaan dat gewerkt wordt binnen de huidige personele bezetting conform het bestuurlijk vastgestelde minimale uitvoeringsniveau en de prioriteiten voor de beleidsperiode 2016-2018. Dit heeft tot gevolg dat niet alle toezicht- en handhavingstaken die de gemeente heeft in het programmajaar actief uitgevoerd kunnen worden. Hierin schuilt een bestuurlijk restrisico.

Met dit uitvoeringsprogramma geeft de gemeente Heerlen uitvoering aan de eisen in de Wabo en het Bor en de landelijke proceskwaliteitscriteria voor de toezicht- en handhavingstaken.

Hieronder staat een samenvatting van het uitvoeringsprogramma.

Samenvatting uitvoeringsprogramma 2017

De gemeente Heerlen heeft de volgende visie op toezicht en handhaving:

Heerlen streeft ernaar om een veilige, schone gemeente te zijn waar het prettig is om te wonen, werken en verblijven. Het houden van zorgvuldig toezicht en handhaving van de regelgeving voor bouwen, ruimtelijke ordening en milieu draagt hiertoe in grote mate bij. Een en ander volgt uit het programma Leefomgeving in het Meerjarig Bestuurlijk Programma 2015 – 2018.

Beleidsuitgangspunten voor toezicht en handhaving

Bij de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken op grond van de Wabo (bouwen, milieu, ruimtelijke ordening en brandveiligheid) hanteert de gemeente Heerlen in de beleidsperiode 2016-2018 de volgende uitgangspunten:

- Burgers, bedrijven en instellingen zijn en blijven verantwoordelijk voor de naleving van regels. Dit geldt ook voor de gemeente Heerlen als privaatrechtelijk orgaan (als eigenaar en verhuurder van panden).
- Wat we oppakken maken we ook af. Het is nodig door te kunnen pakken en zaken af te kunnen maken in verband met de geloofwaardigheid van de overheid. Het feit dat we onvoldoende capaciteit hebben om alles op te pakken maakt dat het college keuzes moet maken, zodanig dat we hetgeen we oppakken ook kunnen afmaken.
- Slecht naleefgedrag pakken we aan. Voorwaarde voor het vastleggen van het naleefgedrag is goede monitoring met behulp van een adequaat ICT-systeem.
- We ondernemen actie naar aanleiding van overtredingen van wettelijke voorschriften en inschatbare risico's. Primair treden we bestuursrechtelijk op. Bij grove nalatigheid vragen we, op basis van de vastgestelde sanctie- en gedoogstrategie milieu, de politie om proces-verbaal op te maken.
- Door consequent handelen roepen we een halt toe aan precedentwerking. Hiermee vergroten we de rechtszekerheid en geloofwaardigheid van de overheid.
- Gedogen van overtredingen gebeurt bij wijze van uitzondering en is dan ook expliciet, gemotiveerd en aan tijd gebonden.
- De kracht van onze handhaving ligt in het voorkómen van normovertredingen om de handhavingslast zoveel mogelijk te beperken.
- Wij streven bij de handhaving naar een nauwe samenwerking met externe instanties / partners (zoals brandweer).

Doelstelling toezicht en handhaving

Het toezicht- en handavingsbeleidsplan 2016-2018 kent de volgende doelstelling voor toezicht en handhaving van de Wabo.

Het algemene doel van toezicht en handhaving is (vrijwillige) naleving van wet- en regelgeving. Door toezicht te houden op de naleving van verleende vergunningen en wet en regelgeving te handhaven, leveren we een bijdrage aan het in stand houden of verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Bestuurlijke keuzes/prioriteiten 2016-2018

Het college van burgemeester en wethouders is belast met het toezicht en de handhaving van de Wabo. Toezicht houden op en handhaven van alle regels uit de Wabo (bouwen, ruimtelijke ordening en milieu) is niet mogelijk. De wet bepaalt dat het college een probleemanalyse/risico-analyse moet uitvoeren en de meest risicovolle zaken krijgen prioriteit. Ook kan de gemeente het minimale uitvoeringsniveau voor het toezicht bij bouwen, ruimtelijke ordening en milieu bepalen. Het beleid en uitvoeringsprogramma verschaffen daarmee inzicht in de keuzes van het college en de manier waarop we hieraan uitvoering geven. In onderhavig uitvoeringsprogramma staat welke keuzes zijn gemaakt om met de bestaande capaciteit de taken zo uit te voeren dat we inzetten op risico's en prioriteiten. Binnen de beschikbare capaciteit is naast de inzet voor het minimale uitvoeringsniveau en de bestuurlijk vastgestelde prioriteiten ook (beperkt) capaciteit beschikbaar om in te zetten op ad hoc prioriteiten. De mogelijkheden om daarnaast ook te kunnen inspelen op ontwikkelingen waar acute inzet voor nodig is die substantieel meer uren vraagt dan de beschikbare, zullen in 2017 worden meegenomen.

In onderhavig uitvoeringsprogramma is voor het uitvoeren van de toezicht- en handhavingstaken uitgegaan van het door het college op 5 juli 2016 vastgestelde toezicht- en handhavingsbeleid 2016-2018 WABO.

Het op minimaal uitvoeringsniveau uitvoeren van wettelijk verplichte taken inhoudende:

- Periodieke milieucontroles bij bedrijven met een lagere controle frequentie dan de landelijke adequate norm.
- Alle klachten en meldingen Wabo deelactiviteit milieu (bedrijven) worden afgehandeld.
- Toezicht op nieuwe WABO-vergunningen activiteit bouwen, inclusief complexe asbestsloop. Het toezicht houden op brandveiligheid en constructieve veiligheid bij bouwvergunningen is het minimale toezichtniveau.
- Alle klachten en meldingen op het gebied van brandveiligheid en constructieve veiligheid van gebouwen en asbest hebben prioriteit en worden afgehandeld.
- Niet geprioriteerde klachten en meldingen worden in behandeling genomen en worden gefilterd op ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke impact en met een duidelijke bestuurlijke keuze. De hiervoor genoemde klachten worden inhoudelijk behandeld en de overige klachten worden afgehandeld conform ons beleid.
- Alle verzoeken om handhaving betreffende de Wabo worden afgehandeld conform de Awb.

Bestuurlijke keuzes/Prioriteiten 2016-2018:

- *Energie en duurzaamheid* o.a. in Parkstad verband (Palet) en samen met de RUD Zuid Limburg op de agenda plaatsen en hieraan uitvoering geven.
- *Inzicht en beheersbaarheid bedrijvenbestand*. Door aandacht te geven preventief via controlerondes (bij voorbeeld bedrijfsterrei-

nen) krijgen we meer zicht op de actualiteit van ons bedrijvenbestand.

- *Horeca:*
 - *(Integrale) Horecacontroles:* Horeca heeft bestuurlijk prioriteit. In steek is om in Heerlen horecacontroles frequent en integraal uit te voeren (zowel milieuregelgeving als Drank- en Horecawet). Uitgangspunt wordt het thema 'Veilig Uitgaan'.
 - *Avond- en nachtelijke geluidmetingen bij horeca.* Deze controles zijn preventief en zijn bedoeld om klachten te voorkomen.
- *Brandveiligheid en constructieve veiligheid* van gebouwen waar grote groepen mensen verblijven waarbij vanwege de aard van het gebruik een gevaar voor een verminderde zelfredzaamheid bestaat (kamerverhuur, hotels en woonboulevard) en gebouwen waarin mensen verblijven met een verminderde zelfredzaamheid (kinderdagverblijf, verpleeghuis en zorginstellingen).
- *Evenementen:* brandveiligheidscontroles en controles van de constructieve veiligheid en het uitvoeren van controles conform het sectoraal geluidsbeleid. Conform het sectoraal geluidsbeleid is een beheersbare geluidbelasting op de omgeving noodzakelijk door het afstellen van geluidbegrenzers, geluidmetingen en controles tijdens een evenement. Maatschappelijk is er een toenemende druk op de gemeente om evenementen veilig en met zo min mogelijk overlast te laten verlopen. Het monstertruckongeluk tijdens een evenement te Haaksbergen versterkt dit. Daarnaast is er sprake van een toename van het aantal grote evenementen in de gemeente Heerlen waardoor een toename van toezicht en handhaving ook noodzakelijk is.
- *Project herstructurering Vrieheide-de Stack* met additionele bouw- handhavingscapaciteit met name voor het aspect woonoverlast. Het tegengaan van verloedering van de bebouwde omgeving en van woonoverlast is een van de kernpunten van het project herstructurering.

Nieuw vanaf 2017

- *Inventarisatie asbestdaken in verband met wettelijk verplichte sanering in 2024*, in samenwerking met de provincie Limburg. Particulieren, bedrijven en (overheids-)instellingen mogen in 2024 geen asbestdaken meer bezitten. Wie na 2024 nog een asbestdak heeft moet dit verwijderen. Het verbod geldt voor asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht. Gemeenten zijn het bevoegd gezag voor handhaving. Dit betekent dat zij vanaf 2024 handhavend kunnen optreden (opleggen last onder dwangsom etc.) om eigenaren te dwingen hun asbestdak te verwijderen. Naast repressieve handhaving kan de gemeente ook preventieve handhaving toepassen zoals het geven van voorlichting over de asbestregelgeving.
- *Brandveiligheidscontroles in verband met de carnaval (jaarlijks);* brandweer & bouwtoezicht.
- *Projectmatige aanpak van specifieke aandachtsgebieden* (naar aanleiding van een opgesteld plan van aanpak). In 2017 doet zich zo een project voor. Dit specifieke aandachtsgebied wordt integraal en projectmatig opgepakt conform het hiervoor op te stellen en bestuurlijk vast te stellen plan van aanpak. Uit het plan van aanpak volgt hoeveel capaciteit en budget nodig is voor BMH. Indien noodzakelijk moet dit worden vrijgemaakt. Regulier is dat namelijk niet beschikbaar.

Restrisico

Keuzes maken om taken wel te doen betekent ook dat bepaalde taken niet meer gebeuren of worden doorgeschoven naar later. Deze vormen het zogenaamde restrisico en staan hieronder aangegeven.

Taken die naar later (2018 e.v.) worden doorgeschoven:

- *Het intrekken van WABO-vergunningen, activiteit bouwen, waarvan de bouw niet is gestart.* Dit is een belangrijke schakel bij het schrappen van onbenutte woningbouwtitels. Dit is een onderdeel van de maatregelen om het aantal woningen en gebouwen binnen Parkstad op een adequaat peil te krijgen. Doordat deze taak meerdere jaren niet is uitgevoerd en ook in 2017 niet wordt uitgevoerd is er sprake van een werkvoorraad van circa 18 vergunningen die intrekking behoeven. Het betreft hier vergunningen die voor woningbouw zijn verleend.
- *Opzetten en inzichtelijk maken monitoringsproject naleefgedrag overtredingen.*

Voor het meten van de maatschappelijke effecten ten gevolge van het uitgevoerde toezicht en voor het bepalen van het naleefgedrag is monitoring van gegevens noodzakelijk. Om ICT en werkprocessen Wabo-breed op elkaar af te stemmen en relevante sturingsgegevens uit de systemen te kunnen halen, is er zeer frequent overleg tussen de applicatiebeheerder en de beleidsmedewerker van bureau BMH. Doel hiervan is onder andere dat gegevens uit de systemen kunnen worden gehaald om effect van inzet van capaciteit op toezicht en handhaving te monitoren en bij te sturen.

Taken die niet uitgevoerd worden in de periode 2016-2018 :

Milieu en bouw- en ruimtelijke ordening gerelateerde taken die in 2016-2018 niet uitgevoerd worden, zijn (behalve als er sprake is van een geprioriteerde of gefilterde klacht of als er een verzoek om handhaving binnen komt):

- Gemeentelijke inrichtingen (kantoren, sporthallen) projectmatig controleren.
- Bedrijven categorie 1 (lage milieubelasting) periodiek controleren (in controlecyclus van 1 keer per 10 jaar).
- Controle van de overige bedrijven (categorie 2 t/m 4) conform de landelijk adequate controlefrequentie.
- Deelcontroles bij bedrijven op het aspect Externe Veiligheid.
- Onaangekondigde veldcontroles (buitengebied en bedrijventerreinen, gezamenlijk met partners).
- Ondernemingsdossier projectmatig oppakken. In een ondernemingsdossier legt de ondernemer digitaal informatie vast, waardoor deze gegevens beschikbaar zijn voor vergunningverleners en handhavers. De overheid beschikt dan over actuele bedrijfsinformatie en kan daar haar handelen op afstemmen.
- Toezicht op vergunningen met activiteit kappen, inritten, aanleggen, wijzigen monument en strijdig gebruik.
- Toezicht en handhaving op de aspecten gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid (Bouwbesluit), beëindiging van overlast, ruimtelijke kwaliteit.
- Toezicht op (asbest)slopmeldingen/-vergunningen (m.u.v. complexe /grote saneringswerkzaamheden).
- Projectmatige aanpak van specifieke aandachtsgebieden (naar aanleiding van plan van aanpak). Mocht er gedurende de beleidsperiode 2016-2018 bestuurlijk een herprioritering plaatsvinden waardoor complexe handha-

vingslocaties toch prioriteit krijgen, dan wordt het integraal en projectmatig opgepakt conform het hiervoor opgestelde stappenplan en moet hiervoor capaciteit en budget worden vrijgemaakt. Regulier is dat niet beschikbaar.

Borgen kwaliteit van de uitvoering

Ondanks het restrisico kunnen met de huidige capaciteit door de uitvoering van voorliggend uitvoeringsprogramma de (veiligheids)risico's zoveel mogelijk beperkt blijven en is de kwaliteit van de uitvoering geborgd doordat de proceskwaliteitscriteria zijn opgenomen in het toezicht- en handhavingsbeleid 2016-2018 WABO en de gemeente Heerlen hier grotendeels aan voldoet. Aandachtspunten zijn een goed werkend ICT systeem aan de hand waarvan monitoring van de uitvoering kan plaatsvinden, een roulatiesysteem voor de toezichthouders, het (actualiseren) en opstellen van protocollen voor toezicht en handhaving en een 24 uren beschikbaar- en bereikbaarheid voor meldingen met betrekking tot bouwen, ruimtelijke ordening en milieu.

Kader

Programma Leefomgeving

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht (wet VTH)

Besluit omgevingsrecht

Landelijke proceskwaliteitscriteria versie 2.1

Kernthema:

Veiligheid

Bijlagen

1. Toezicht- en handhavingsbeleid 2016-2018 van het omgevingsrecht op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en milieu.
2. Toezicht- en handhavingsuitvoeringsprogramma 2017 bouwen, ruimtelijke ordening en milieu.

Dit raadsvoorstel/RIB is digitaal ondertekend en daarom staan er geen handtekeningen onder.